

Monumentnummer*: 530934

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 juli 2010
Kadaster deel/nr 82854/183

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Nagele	Noordoostpolder	Flevoland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Noordoostpolder	DZ			876
Noordoostpolder	DZ			877

Omschrijving**

Inleiding

Het ROOMS-KATHOLIEKE SCHOOLGEBOUW met SPEELPLAATS ligt in de zuidwestelijke hoek van De Brink, het rechthoekige groene hart van Nagele. Geplaatst naast de voormalige Rooms-katholieke kerk, thans museum.

De school is vernoemd naar de Friese karmelietenpater Titus Brandsma, tevens hoogleraar, publicist en Nederlandse verzetsstrijder tijdens de Tweede Wereldoorlog (overleden in 1942 te Dachau).

Dit schoolgebouw heeft de minimale omvang van vier klaslokalen in het groeimodel van de architecten Aldo E. van Eyck en H.P.D. van Ginkel. Aan de zuidzijde heeft het schoolgebouw een kleine vierkante tuin met lage beplanting.

De betonnen plint is recentelijk aangesmeerd waardoor de betonnen raamkozijnen in hetzelfde vlak als de plint liggen en niet meer als los onderdeel zichtbaar zijn. Recentelijk zijn in alle kozijnen dubbel glas of voorzetbeglazing aangebracht. De oorspronkelijke klep- en draairamen zijn niet meer werkzaam. Boven alle vensteropeningen zijn zonneschermen aangebracht.

Omschrijving

Het ROOMS-KATHOLIEKE SCHOOLGEBOUW bestaat uit één bouwlaag onder een plat dak. De plattegrond is helder en bestaat uit aan elkaar geschakelde rechthoekige klaslokalen waarlangs een gang is geplaatst. Ten opzichte van elkaar zijn de vier klaslokalen roterend

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

(rond de schoorsteen) en verspringend geplaatst. De gang, het sanitair, de bergruimtes en de kamer van de hoofdmeester bevinden zich in aangebouwde lagere bouwdelen. De klaslokalen zijn zodanig geplaatst dat de open wanden zijn gericht naar het zuiden en de leerlingen uitkijken op de groene buitenruimte.

De gevels van de school bestaan uit een betonnen plint met een brede daklijst. Beide elementen benadrukken het horizontale karakter van de gebouwen. De daklijst wordt gedragen door een betonnen rechthoekig raamkozijn ingevuld met glas, met aan weerszijden twee boven elkaar geplaatste vensters met boven een klepraam naar buiten en onder een naar buiten draaiend raam. Oorspronkelijk was het kozijn van dit dubbele venster smal en donker gekleurd. In de hoeken van de gevelvlakken gemetselde muren.

De SPEELPLAATS bevindt zich ten noorden van de school en is deels omsloten door het gebouw en open naar De Brink. Op deze plaats bevond zich oorspronkelijk een betonnen zandbak en een fietsenstalling. De entree van iedere school is geaccentueerd door een betonnen plaat waarop een betonnen baldakijn op zes poten (uitleggen) is geplaatst. De kamer van de hoofdmeester bevindt zich in een deels losgeplaatst bouwblok naast de entree van de school. Vanuit deze kamer geeft een langgerekt venster uitzicht op de speelplaats.

Waardering

Het ROOMS-KATHOLIEKE SCHOOLGEBOUW met SPEELPLAATS te Nagele, gebouwd in 1957 en ontworpen door de architecten A.E. van Eyck en H.P.D. van Ginkel, is een evidente mijlpaal in de ontwikkeling van de architectuur en bouwtechniek in Nederland uit de periode 1940-1958. Het schoolgebouw is onderdeel van een complex van drie scholen. Van nationaal belang vanwege:

- de cultuurhistorische waarden, van belang vanwege de wijze waarop de scholen de toen levende ideeën over het onderwijs weerspiegelden: licht, lucht en ruimte. Met name de situering in het groen met rondom de open ruimte is hiervan een kenmerk en past in het concept van het dorp Nagele als geheel. De drie scholen zijn een toonbeeld van de wederopbouw en de toen heersende verzuiling, en een goed voorbeeld van de naoorlogse scholenbouw voor het lager onderwijs;
- de architectuurhistorische waarden, vanwege de zoektocht van de architecten naar een vormtaal die een tegenhanger vormt van klassieke composities en organische vormen en waarin zij vasthouden aan de geometrie en de aritmetica als compositorische instrumenten. De architectuur is met weinig middelen toch interessant. Het eenvoudige vocabulaire van rechthoeken bepaalt de hoofdpzets door een herhaling van kleine celvormige eenheden. Dit geeft het ontwerp raffinement, in vorm en materiaal. Van belang als voorloper van het latere ontwerp voor het Burgerweeshuis in Amsterdam. Van belang vanwege het toepassen van beton, zoals de dragende betonnen raamwerken in de gevels, de betonnen plint en de betonnen baldakijnen voor de ingang;
- de stedenbouwkundige waarden, vanwege de gespreide ligging in het rechthoekige groene hart van het dorp Nagele. De openheid van de gebouwen benadrukt de wisselwerking tussen binnen en buiten.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument